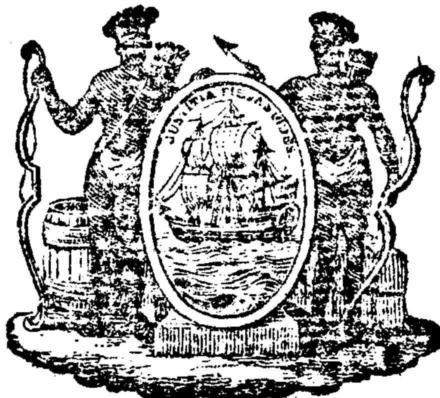
N°. 73. A°. 1835.

ZATURDAG, den 12den SEPTEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

BURGERLIJKE-STAND.

PARAMARIBO, *den 10 September 1835.*

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: LOUIS PHILIP VAN AMSON *jongman*, van de *Gereformeerde Godsdienst*, met JOHANNA THERESIA WILHELMINA E[illegible] *jonge dochter*, van de *Luthersche Godsdienst*, beiden alhier geboren en woonachtig. — En

JACOB SAMUEL JESSURUN *jongman*, met ESTHER HENRIQUES *jonge dochter*, beiden alhier geboren, van de *Portugeesche Israëlitische Godsdienst* en alhier woonachtig.

In kennisse van mij,
De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

A. P. TIRION.

Gouvernements Secretarij.

POST-KANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat Z. M. Brik van Oorlog *MERCUUR*, gekommandeerd door den Kapt. Luitenant ter Zee B. MOLENAAR, op Dingsdag den 15den dezer, de reis naar het Eiland *Curaçao* zal aanvangen, en dat het brievenpakket voor dien Bodem bestemd, zal worden gesloten op Maandag den 14den daartevoren, des namiddags ten *een* ure.

Paramaribo, den 11 September 1835.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij.

A. P. TIRION.

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Couranten tot en met den 15den Julij 1835.

Frankrijk.

PARIJS, 41 Julij.

De *Gazette de France* geeft heden zonderlinge ophelderingen betrekkelijk den dood van Zumala-Carreguy. Van de Navarezen sprekende, zegt dat blad: In het hart van die mannen ligt eene zekere trotschheid, die zich bedroeft en vertoornt dat men aan een eenigen hunner heeft kunnen toeschrijven, hetgeen het werk is van allen.... Thans nu de groote connetable dood is, vermag Don Carlos alles....»

— Nog altijd mist men de bijzonderheden omtrent de wijze hoe de opheffing van het beleg voor Bilbao is te weeg gebragt. Het blijkt intusschen niet dat het garnizoen en de dappere Urbanos immer verlangt hebben te kapituleren, gelijk het gerucht had gezegd. Men spreekt van onderscheiden gedurende den 28 en 29sten Junij tegen de stad gerigte aanvallen, en voegt er bij, dat verscheiden Carlistische chefs het leven verloren door te trachten daar binnen te dringen. De wond van Eraso komt voort van eenen val van zijn paard, ten gevolge waarvan hij zoude zijn overleden. Men begrijpt dat het Carlistische leger, ten gevolge hiervan geenen anderen hoofdaanvoerder hebbende dan Don Carlos, tot den aftogt heeft moeten besluiten, toen het de komst van La Hera te Portugalette met eene talrijke versterking vernam; het werd voornamelijk tijd het geschut in veiligheid te brengen, waarin men moet zijn geslaagd.

Het was op den 25sten Junij dat die Generaal aan het hoofd van een en twintig bataljons oude soldaten te Portugalette aankwam. Den 27sten des achtermiddags hield deze Veldheer revue over dertig bataljons, zamengesteld uit al de troepen die te Portugalette aanwezig waren, en uitmakende een totaal van ruim twintig duizend man, waarvan twee divisien stonden onder de bevelen van Espartero en Latre.

De belegeraars hadden hun geschut reeds gedeeltelijk gedemonteerd en men dacht dat het beleg stellig op den 1sten Julij zoude worden opgebroken.

De dappere tegenweer der bewoners van Bilbao verdient den meesten lof, maar onbegrijpelijk is de werkeloosheid der Generaals, die, hoewel over eene geduchte krijgsmagt kunnende beschikken, niet reeds vroeger eene poging hadden aangewend, om de belegerde plaats te ontzetten. De insurgenten waren ontmoedigd door den dood van Zumala-Carreguy en de krachtdadige verdediging hunner tegenstanders; niets was gemakkelijker dan eene vereeniging tusschen de troepen van Portugalette en het leger aan de Ebro, die niets liever wenschten dan tot ontzet op te trekken; de belegeraars konden met eenen slag tusschen twee vuren verpletterd zijn geworden. De Generaals der Koningin hebben gehandeld, maar te laat; zij hadden het vergieten van veel bloed kunnen voorkomen, en hunne militaire ongeschiktheid of hun kwade wil had voor Bilbao en de Constitutionnele zaak zelfs noodlottig kunnen worden.

— De aandacht der Parijzenaren wordt thans eenigzins afgeleid door een belangrijk lijfstraffelijk regtsgeding, ten laste van een officier, met name la Roncière, wegens het verkrachten, mishandelen en moedwillig verwonden van een zestienjarig meisje, mejufvrouw de Morell, welker vader zich partij civiel heeft gesteld. De laatstgenoemde is een generaal, zoo wel als de vader des beklaagden, die een arm op het slagveld heeft verloren. Beide de vaders, verzeld door talrijke en aanzienlijke vrienden, zijn bij de teregtzitting tegenwoordig. De beleedigde persoon heeft, ten gevolge van de ondergane mishandelingen, eene zenuw-ziekte gekregen, waardoor zij, naar luid van de verklaring der geneesheeren, alleen van middernacht tot zons-opgang hare zinnen zoo verre magtig is, dat zij zich met kennis van zaken kan uitdrukken. Deze getuige is dan ook te middernacht gehoord, en heeft in hare verklaring volhard, dat de aangeklaagde haar op voormelde wijze heeft mishandeld, na door eene gebrokene glasruit in hare slaapkamer te zijn geklommen. — Meer dan 4000 kaartjes van toegang tot de teregtzitting zijn aangevraagd, en men heeft, als naar gewoonte, ook bij deze zaak weder een aantal zeer wel gekleede vrouwen opgemerkt. — Minnenijd en wraakzucht worden voorgedragen als aanleiding te hebben gegeven tot dit schandelijk bedrijf welk bedrijf echter door den beschuldigde wordt ontkend.

— Verscheiden brieven der Spaansche grenzen melden dat het Carlistische leger tot eene volslagene disorganisatie is vervallen. Indien de Generaal La Hera van de gelegenheid weet gebruik te maken, zal Don Carlos zich welhaast zonder leger en verpligt zien het Spaansche grondgebied te verlaten. Evenwel moet men alle die berigten van de grenzen eenigzins wantrouwen, daar zij meestal overdreven zijn. Heeft de Carlistische armee in Zumala-Carreguy een legerhoofd verloren die de ziel der factie was, heeft daarentegen ook het leger der Koningin nog geenen Generaal gevonden, die in staat zij de moeijelijkheden van eenen oorlog in de gebergten te overwinnen. De Generaal Hera heeft slechts voorloopig het opperbevel op zich genomen, in afwachting der door de Koningin te beslissen benoeming. Men vraagt zich nog altijd waarom Valdes dus zijnen post heeft verlaten vóór het Gouvernement hem eenen opvolger hebben kunnen geven. De Madridsche brieven van 29 Junij zeggen zelfs nog niet werwaarts hij zich begeven heeft; men wist zelfs nog niet dat de Generaal La Hera zich aan het hoofd van het leger had geplaatst, en de Koningin had ter vervanging van Valdes den Generaal Saarsfield benoemd.

Het is niet voor de eerstemaal dat de Generaal Saarsfield tegen de troepen van Don Carlos wordt gebruikt, en zijn vroeger gedrag moet doen vreezen dat niet onder zijne aanvoering het leger der Koningin zal zegevieren. De Koningin stelde hem aan de spits van haar leger zoodra de opstand der provincien een ernstig aanzigt begon te verkrijgen. Saarsfield, die zich aan het hoofd van het observatie-leger bevond, hetwelk tegen de Portugesche grenzen was geplaatst om Don Miguel en Don Carlos te beletten in Spanje door te dringen, trok oogenblikkelijk naar de Noorder-provincien op, alwaar hij in eene volstrekte werkeloosheid bleef. Hij was het die aan de provincien de voorregten ontnam, welke zij tot dusverre hadden genoten, en deze onstaatkundige maatregel was het, die de voordeelen der Carlistische factie voorbereidde. Eindelijk had zijn gansch gedrag een derwijze dubbelhartige aanzigt, dat men verpligt was eenen anderen in zijne plaats te stellen en hem naar Madrid op te roepen om zich te verantwoorden.

Zóó is de Generaal Saarsfield, wien de Koningin andermaal met het opperbevel over haar leger bekleedt, uit hoofde *zijner beproefde getrouwheid, verknochtheid, krachtige handhaving der krijgstucht en militaire bekwaamheden*, zoo als het benoemings-dekreet zich over hem uitdrukt. Wij erkennen gaarne de moeijelijkheden welke voor hem in zijne voorgemelde positie bestonden, om met een leger, georganiseerd als datgene was, aan welks spits hij van Portugals grenzen naar de Noorder-frontieren werd gezonden, met last om de Carlisten te beletten in de gebergten guerillas op te rigten. Doch het moet weinig staatkundig schijnen aan het hoofd van 's Gouvernements troepen op nieuw eenen Generaal te plaatsen, wien de bewoners der provincien kennen als de bewerker der afschaffing hunner privilegien. Eene zoodanige keuze schijnt aan te duiden dat de Koningin-Regentes den ganschen kring der Spaansche Generaals heeft doorgeloopen en zich genoodzaakt ziet denganen te nemen in wien zij het eerst haar vertrouwen had gesteld.

— Bilbao, die stad, op welke de al-

gemeene oplettendheid zoo zeer is gevestigd, is de hoofdplaats van Biscaye; zij ligt te midden van bekoorlijke en wel beteelde landsdouwen, en is op eenigen afstand door aanmerkelijke hoogten omgeven. Het vlakke land rondom Bilbao wordt bepoelt door de rivier Ybaizabal, die tot aan de stad zelve, dat is over 3 mijlen van zee, voor koopvaardijschepen bevaarbaar is. De handel dezer plaats bestaat in wollen fabrijkaten, van welke jaarlijks voor meer dan vijf millioen piasters wordt uitgevoerd, in kastanjes, olij, ijzer, aardewerk en andere door Spanje opgeleverd wordende artikelen. De voornaamste invoeren bestaan in hennep van de Oostzee, in teer, walvischtraan, lijwaden en koloniale waren. Het getal der deze haven aandoende koopvaarders bedraagt, gemiddeld berekend, 5 à 600 jaarlijks: velen derzelven komen van de Oostzee. Op ongeveer anderhalf uur van de stad ligt, nabij de zee, Portugalette met eene vestingsterkte, alwaar de vaartuigen van te sterken tonnelast zich somtijds in ligtere schepen ontladen.

Vittoria, de hoofdstad van Alava, is niet zoo groot als Bilbao.

— In de omstreken van Eymet (Lot et Garonne) is onlangs eene in der tijd door ons omstandig medegedeelde gruwelijke moorddaad gepleegd door eenen zeventienjarigen jongeling, Donatien Miquel, op den persoon van zijnen vader, wien hij met een geweerschot doodde, na driemalen beproefd te hebben hem te vergiftigen. Donatien Miquel, voor de Assises van Agen te regt gesteld, is ter dood veroordeeld. Als vadermoorder zal hij met eenen zwarten sluijer omhangen ter strafplaats worden gevoerd. Daags na het vonnis heeft Miquel zich zelven willen ombrengen door eene speld in te slikken en zich met een door hem in de gevangenis opgeraapt stuk glas de aderen te openen. Hem is oogenblikkelijk hulp verleend, en na deze crisis is hem het ijzeren kamizool aangetrokken,

— Over de te Parijs dezer dagen in om loop gebragte geruchten wegens eene andermalige ministerie-verandering, laat de *Temps* zich aldus hooren:

Terwijl wij in het vertrouwen op onze bekwame Ministers zoo gerust sluimerden, dreigde ons dan het ontzaggelijkst gevaar! jl. week, nog geene acht dagen geleden, had over die deftige personaadjen de geest der tweedragt zijnen verpestenden adem uitgeblazen; Mijnheer Thiers had zijn ontslag genomen.

Wat was de oorzaak van die onberekenbaar groote opoffering? het April-proces? de interventie? of iets anders nog? een niets, welligt?

Intusschen beseft men hoe een zoo noodlottig besluit het minisrerie in de vreesselijkste krisis moest werpen. Het gold niets minder dan eene volslagene ontwrichting van dat ligchaam. Want, zij het herhaald, zonder Mijnheer Thiers geen bestuur. Hij is alleen in het bezit der geheimen eener sterke, glorieuse, werkzame, onvermoeide regeerkunst; hij alleen heeft die gelukkige stoutmoedigheid, die roekelooze maatregelen voorschrijft en ze door het welslagen billijkt.

Overigens is het ons onbekend welke bemiddelende geest zich tusschen de ontbonden deelen van het Kabinet heeft gesteld. Het lastige om van hôtel te veranderen, de vrees om Mijnheeren die of die te zien opvolgen, de gezegelijke gedachte zich te hebben onmisbaar gemaakt, alle de slechte argumenten die de doctrine aan het roer hebben gebragt, hebben haar er ook weder aan staande gehouden. Kortom, men heeft elkander omhelsd en weerkeerig zich onderling trouw gezworen.

— De *Phare de Bayonne* meldt het volgende:

Op bevel van Don Carlos, zijn de geneesheeren die bij het uitsnijden van den kogel, welken Zumala-Carreguy in de kuit had gekregen, zijn tegenwoordig geweest, in hechtenis genomen. Het blijkt nu dat, om op hem de operatie te verrigten, men hem eene te sterke dosis opium heeft toegediend.

Duitschland.

Frankfort, den 13 Julij.

Het is opmerkelijk dat zich in de Augsb. Courant plotseling eene stem uit Pruissen, dat is uit Berlijn, laat hooren, die ten gunste van de Spaansch-constitutionnele zaak pleit, en wel met eene beradenheid, welke een half-officielen aard te kennen geeft. Men kan echter noch de voor Christina noch de voor Don Carlos luidende stem uit Pruissen zoo onvoorwaardelijk geloof schenken, maar moet met eigen oogen zien, met eigen verstand onderzoeken. — Het belang der drie verbondene groote Noordsche Mogendheden bij de Spaansche aangelegenheid is eigenlijk gezegd niet een en hetzelfde. Over het algemeen staat bij hen de grondstelling voorop: Het Goddelijke (legitimiteits) regt is aan de zijde van Don Carlos; ware dit niet het geval, alsdan konde het ieder regerenden Vorst in het hoofd komen om voor zijnen dood ten behoeve van nageboren zonen, en daar waar de vrouwelijke heerschappij geldt, ten behoeve zijner dochters, enz. bepalingen te treffen, en zoo doende opschudding in zijne staten te berokkenen. Oostenrijk is bij de Spaansche zaak op eene teedere wijze betrokken, door banden van bloedverwantschap en den wensch om de Katholijke godsdienst in Spanje onverlet te laten bestaan. Indien echter deze laatste wensch in Spanje zal worden vervuld, zoo moet Don Carlos aan het bewind komen en met hem de geestelijkheid en met deze het obscurantismus. Dit nu wenscht Pruissen *niet*. Pruissen wenscht dat in Spanje de monarchale beginselen streng worden gehandhaafd, want eene constitutionele monarchie moet dat land ongaarne zien, anderzins zou het reeds voor lang zelf den door de Weener kronges-akte aan hetzelve opgelegden pligt, om eene constitutie in deszelfs staten in te voeren, zijn nagekomen; maar ten gevolge van de Pruissen aangeboren scherpzinnigheid en der ijverige uitoefening van het Protestantsche geloof, als welks getrouwe verdediger de Koning van Pruissen kan worden aangemerkt, wenscht hij het gezag der Katholijke geestelijkheid in Spanje te zien fnuiken, en het Pyreneesche schier-eiland op den weg des verstands onder wettelijke vormen voortschrijden. Rusland daarentegen heeft bij de Spaansche kwestie slechts het zuivere punt der legitimiteit in het oog en den vasten wil om daarvan niet af te wijken. Wanneer derhalve wordt beweerd dat de Noordelijke Mogendheden tegen alle vreemde interventie in de Spaansche zaak hebben geprotesteerd, hebben zij zulks eenigelijk gedaan met oogmerk om de beide strijdvoerende partijen in Spanje de overtuiging te geven, dat geen hunner de bovenhand kan behouden, en dat eene overeenkomst het beste is, waardoor de wederzijdsche belangen in elkander werden gesmolten. Wij herhalen het nogmaals dat het traktaat des viervoudigen verbonds *alleen* niet in staat is het lot van Spanje voor altijd vast te stellen, maar dat het zich deswegens met de Noordsche Mogendheden moet verstaan.

— In een brief uit Pruissen van 25 Junij, komt het volgende voor:

De koerierwissel met Weenen, Parijs en Petersburg is bij ons steeds zeer levendig. Er wordt hoofdzakelijk wegens Spanje onderhandeld. Men zegt thans dat Belgie geene werving van troepen voor het Madridsche Gouvernement zal toestaan. Het ontworpen huwelijk van eenen zoon van Lodewyk-Philips met de Koningin Donna Maria misvalt velen, naardien men vreest dat de Koning der Franschen zich daardoor mogt genoopt vinden, eenen uitgestrekter invloed op de aangelegenheden des schiereilands uit te oefenen en voor het in stand blijven des constitutioneelen stelsels meer te doen dan hij tot hiertoe heeft gedaan. Overigens moet er in de Tuilerien sprake zijn om zich onder zekere bedingen met Don Carlos te verstaan, en zegt men dat een agent van dien Vorst zich moeite geeft om eene familie-verbindtenis tusschen de familie Orleans en die van Don Carlos tot stand te brengen.

Groot-Brittannie.

Londen, 12 Julij.

Lord Londonderry heeft den 3den dezer des avonds in het Hoogerhuis eene echten afdruk van het besluit van Don Carlos van 20 Junij ter tafel gebragt, waarbij alle vreemde gelukzoekers, die bij zijne tegenpartij in dienst treden, met den dood bedreigd worden, zoodra zij zijnen manschappen in handen vallen. De Lord heeft den eersten Minister aangemaand, omtrent deze zaak, die voor de thans in Engeland aangeworven wordende vrijwilligers van zoo veel belang was, gepaste maatregelen te nemen. Lord Melbourne heeft zich echter daaromtrent niet uitgelaten.

— Het tweede bataljon van het Spaansche legioen zal aanstaanden Maandag, onder de bevelen van den Majoor Hicks, naar deszelfs bestemming onder zeil gaan. Ten gevolge van den ijver en de goede schikkingen van den Kolonel Evans zullen ook de overige detachementen spoedig volgen, zijnde bereids aan het derde bataljon bevel gezonden om zich uiterlijk op Donderdag tot vertrek gereed te houden. Er blijven zich nog gedurige Officiers aanbieden, die bij het Britsche leger gediend hebben.

— Eergisteren heeft te Londen eene wapenschouwing plaats gehad van de vrijwilligers, ten getale van 1000 meest ontslagen, soldaten die in dienst van Isabella treden.

Publieke Veilingen.

Ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER,

Vrijdag, den 11den September 1835.

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de voorstad *Zeelandia*, La. A. Nos. 66 en 67; toebehoorende de Erven F. C. FORBERGER geb. DE LISLE. — *f* 880. — *T. M. Scholborgh.*

Advertentiën.

A. J. POSNANKI,

(33390) Zullende vertrekken met het Schip *Dina Maria*, Kapt. A. Ahlers Jr., berigt, dat zijn Magazijn van Schoenen, Laarzen, Provisien, Dranken, Stukgoederen en andere Artikelen, gecontinueerd zal worden, door zijn' *Generale Gemagtigde*, den WelEdele Heer J. ABRAHAMS Sr.

Het Magazijn steeds voorzien zullende zijn, van versche Provisien en nieuwe Goederen, beveelt hij zich verder in de gunst der respective ingezetenen.

NB. Verzoekt minzaam de achterstallige Debiteuren, hunne Rekeningen te komen aanzuiveren, ten einde onaangenaamheden voor te komen.

En neemt tevens afscheid van zijne Vrienden en Bekenden.

Paramaribo, den 11 September 1835.

(33540) Op Dingsdag den 22ste September e. k., des namiddags om 4 ure, zullen de ondergeteekenden, publiek door den Vendumeester M. A. KEIJSER, ten zijnen huize doen verkoopen:

97 stuks *SLAVEN*; aankomende den WelEdelen Heer J. MOIJET; — laatst gewerkt hebbende op de Plantaadje *Montresor.*

Paramaribo, den 7 September 1835.

H. A. TIRION c. s. qq.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 10den dezer, het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Brons, van *Amsterdam*; hebbende 51 dagen reis.

UITGEKLAARD.

Den 9den dezer, het Schip *Dina Maria*, Kapt. A. Ahlers Jr., naar *Amsterdam*; lading: 46 vaten- en 1781 balen heele-, 6 vaten en 281 balen gebroken Koffij, 4 balen schoone Katoen, 94 balen Kakao, 52 balen Rijst en 1350 ℔ koper.

Idem, de Nd. Am. Brik *Jane*, Kapt. Joseph Foster, naar *Boston*; lading: 275 vaten Melassie.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.